

Vergaderjaar 2020–2021

32 847

Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 712

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2021

Het verheugt mij om samen met een brede vertegenwoordiging van overheden en maatschappelijke organisaties een nieuwe impuls te geven aan het belangrijke werk op het gebied van vakantieparken. Met deze brief doe ik uw Kamer de interbestuurlijke Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022¹ toekomen. Het Rijk stelt voor de uitvoering van de Actie-agenda in totaal 1,4 miljoen euro beschikbaar.

Ik zal in deze brief eerst kort ingaan op de complexe problematiek rondom het thema vakantieparken en vervolgens op de doelen die geformuleerd zijn voor de aanpak vakantieparken. Vervolgens zal ik de successen en leerpunten van de Actie-agenda Vakantieparken 2018–2020² met u delen. Daarna geef ik de verschillende actielijnen en afspraken uit de Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022 weer.

Motie Koerhuis / Van Eijs (Recreatiewoningen)

In mijn brief van 15 december 2020³ heb ik uw Kamer daarnaast geïnformeerd over de uitvoering van de motie van de leden Koerhuis en Van Eijs (recreatiewoningen).⁴ Met deze motie verzoekt de Kamer de regering om objectgebonden vergunningen voor permanente bewoning van recreatiewoningen mogelijk te maken. Zoals ik in mijn eerdere brief heb aangegeven, streef ik ernaar om het bijbehorende wijzigingsvoorstel van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) aan uw Kamer voor te hangen. Waar in de Actie-agenda aandacht is voor het vraagstuk van permanente bewoning van recreatiewoningen, zullen de motie en de Actie-agenda in samenhang worden gezien. Dit geldt bijvoorbeeld voor het kwaliteits- en afwegingskader.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 32 847, nr. 453

³ Kamerstuk 32 847, nr. 706

⁴ Kamerstuk 32 847, nr. 622

Problematiek op Vakantieparken

De thematiek van vakantieparken raakt aan veel beleidsaspecten en vraagt daarom om een veelzijdige aanpak. Ondanks dat veel parken het goed doen, zijn er ook parken waarvan de economische vitaliteit onder druk staat. Daarnaast worden recreatiewoningen door de grote druk op de woningmarkt gebruikt als uitwijkplaats door kwetsbare mensen, die niet op de reguliere woningmarkt terecht kunnen. Bovendien kunnen criminelen op sommige vakantieparken onder de radar ondermijnende activiteiten ondernemen.

In de Actie-agenda werken vele partijen samen vanuit verschillende domeinen, om de problematiek in samenhang te bezien en aan te pakken. De Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022 is ondertekend door het Rijk, IPO, VNG, Vitale Vakantieparken Drenthe, Vitale Vakantieparken Veluwe, Leger des Heils, Valente, GGD-GHOR en het LIEC.

Eerder zijn in de Actie-agenda 2018–2020 verschillende doelen opgesteld om te werken aan vitale vakantieparken. Deze doelen worden gecontinueerd in de nieuwe Actie-agenda 2021–2022:

1. Een economisch levensvatbare verblijfsrecreatiesector.
2. Een sector die alleen daar waar het nodig en verantwoord is, wordt ingezet als aanvulling op de woningmarkt.
3. Een sector die geen ruimte biedt voor uitbuiting of het uit het zicht raken van kwetsbare mensen.
4. Veilige vakantieparken met bonafide ondernemers waarbij situaties van overlast, criminaliteit en andere ondermijnende activiteiten worden voorkomen en beëindigd.
5. Een sector die op het gebied van de ruimtelijke ordening op passende wijze door de verschillende overheidslagen wordt gefaciliteerd.

Terugblik Actie-agenda 2018–2020

In de Actie-agenda 2018–2020 is een brede basis gelegd om aan bovenstaande doelen te werken. Er is een stevige *community of practice* gecreëerd, waarin professionals elkaar ontmoeten en kennis en ervaring uitwisselen. Zo zijn er verschillende leerkringen georganiseerd. Ook is er met de website actieagendavakantieparken.nl één platform gecreëerd, waar overzichtelijk en snel kennis gedeeld kan worden.⁵

Daarnaast heeft de Actie-agenda bijgedragen aan een besef van de urgentie van de problematiek. Provincies hebben bijvoorbeeld met behulp van een financiële impuls van het Rijk integraal beleid ontwikkeld, waarin de relevante beleidsaspecten in samenhang op elkaar worden betrokken. Ook is er in verschillende regio's door middel van scans van de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIECs) meer zicht op ondermijning ontstaan en zijn de mogelijkheden van transformatie van vakantieparken in beeld gebracht.

De opgedane kennis en het ontstane netwerk vormen een solide basis voor de Actie-agenda 2021–2022. Door dit stevige fundament kunnen partijen in de nieuwe Actie-agenda gerichtere en concretere acties ondernemen. Daarbij is naar aanleiding van opgedane ervaring in de periode 2018–2020 blijvende aandacht voor de sociale problematiek nodig. Bijzondere aandacht gaat hierin uit naar kinderen op vakantieparken.

⁵ <https://actieagendavakantieparken.nl/>

Ook is het van groot belang de recreatieparken nog scherper in beeld te krijgen, bijvoorbeeld door het inzetten op een juiste en up-to-date registratie. Als laatste aandachtspunt noem ik de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen partijen. Afgelopen jaren is veel bereikt, maar er is een gedeeld gevoel dat er nog verdere gezamenlijke stappen nodig zijn om de diverse problematiek van vakantieparken het hoofd te bieden. Deze conclusie heeft tot een vervolg op de Actie-agenda 2018–2020 geleid in de vorm van de Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022.

Actie-agenda 2021–2022

In de Actie-agenda werken we met verschillende partijen samen aan een al even divers werkveld. Ten opzichte van de vorige Actie-agenda 2018–2020 zijn er enkele veranderingen in de samenwerking. Ik ga eerst op deze samenwerking in, alvorens ik de inhoud van de Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022 nader zal toelichten.

Samenwerking

In de Actie-agenda werken verschillende partijen samen: het Rijk, IPO, VNG, Vitale Vakantieparken Drenthe, Vitale Vakantieparken Veluwe, Leger des Heils, Valente, GGD-GHOR en het LIEC. De betrokkenheid van het IPO is nieuw ten opzichte van de vorige Actie-agenda. Tot nog toe namen de provincies Gelderland, Drenthe en Noord-Brabant zelfstandig deel aan de Actie-agenda 2018–2020. De nieuwe Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022 is ondertekend namens het Interprovinciaal Overleg en toont daarmee de gezamenlijke betrokkenheid van de provincies.

Daarnaast is de lijst met ondertekenaars uitgebreid met de partijen Vitale Vakantieparken Drenthe en Vitale Vakantieparken Veluwe. Deze beide partijen zijn uitvoeringsorganisaties waarin gemeenten en provincie samen werken aan vakantieparken. Door het betrekken van de regionaal opgedane expertise in de Actie-agenda kunnen nieuwe instrumenten en inzichten sneller worden gedeeld.

De branchevereniging HISWA-RECRON heeft aangegeven de nieuwe Actie-agenda niet te kunnen ondertekenen. HISWA-RECRON vreest dat een van de acties uit de agenda, namelijk het registreren van standplaatsen op vakantieparken in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), ertoe kan leiden dat nutsbedrijven extra kosten aan ondernemers doorberekenen. Tot nu toe vallen juridische procedures hieromtrent in het voordeel van ondernemers uit. Het registreren in de BAG is van vitaal belang voor onder andere het meer zicht krijgen op kwetsbare mensen, de brandveiligheid en de aanpak van ondermijning. Met HISWA-RECRON is afgesproken naast de Actie-agenda constructief te blijven samenwerken aan een vitale sector. Daarnaast houden we vinger aan de pols voor eventuele neveneffecten van de BAG-registratie.

Inhoud

De verschillende betrokken partijen hebben samen nieuwe acties opgesteld om de eerder geformuleerde doelen dichterbij te brengen. Er is vanuit het sociaal domein, het fysiek domein, de veiligheidsketen en het economisch domein hard aan deze agenda gewerkt. De acties zijn samengebracht onder drie hoofdlijnen. Per hoofdlijn geef ik een korte weergave van de resultaten en licht ik enkele acties uit. De Actie-agenda omvat in totaal 21 onderdelen.

1. Park en Mens in Beeld

Vanwege de complexiteit van de thematiek, komen in het thema vakantieparken veel informatiestromen samen. We werken aan een betere ontsluiting van informatie zodat partijen problemen vroegtijdig kunnen signaleren en betrokken overheden goed geïnformeerde besluiten kunnen nemen. Waar lacunes in kennis bestaan, vullen we deze op.

Actie: informatiefundament

We ontwikkelen één informatiefundament waarin verschillende informatiestromen inzichtelijk worden gemaakt voor provincies en gemeenten. Het kan bijvoorbeeld gaan om data op het gebied van ruimtelijke ordening, het sociaal domein, veiligheid, en de economische vitaliteit. Waar mogelijk worden slimme verbindingen gelegd tussen gegevens. Op basis van het informatiefundament is door een duidelijke ordening snel de stand van zaken af te lezen en kunnen gemeenten en provincies weloverwogen besluiten nemen.

Actie: BAG-registratie

BZK stelt € 130.000 beschikbaar in het kader van cofinanciering om een impuls te geven aan de BAG-registratie van recreatiewoningen en standplaatsen. Een juist en up-to-date overzicht van de ruimtelijke situatie op vakantieparken is een essentieel onderdeel voor bijvoorbeeld het meer zicht krijgen op en het ondersteunen van kwetsbare mensen die op parken verblijven, de brandveiligheid en voor de aanpak van ondermijning.

2. Toereikend Instrumentarium

Betrokken partijen hebben behoefte aan concrete instrumenten om negatieve ontwikkelingen aan te pakken. Daarom ontwikkelt het Rijk samen met stakeholders relevante interventies. We werken onder andere aan tools voor ondernemers en aan huisvestings- en ondersteuningsoplossingen voor mensen met een zorgvraag. Ook steunen we gemeenten in transformatie van parken en de weerbaarheid van het openbaar bestuur.

Actie: Pilootaanpak Sociaal Domein

Op minimaal drie parken worden onderscheidende experimenten gestart, die moeten leiden tot opschaalbare methoden voor het aanpakken van sociale problematiek op vakantieparken. Centraal staat het komen tot goede woonplekken en passende zorg en ondersteuning voor de kwetsbare bewoners. Daarbij hebben we extra aandacht voor de benarde situatie van kinderen op vakantieparken. De aanpak wordt verbonden met de verschillende systemen op het gebied van wonen en het sociaal domein.

Actie: Stimuleren van toeristisch ondernemerschap

Om toeristisch ondernemerschap verder te stimuleren is het belangrijk dat ondernemers beter zicht ontwikkelen op de vitaliteit van hun bedrijf, juist nu de sector door de coronacrisis extra onder druk staat. Er wordt een tool ontwikkeld, waarmee ondernemers zelf de levensfase van hun bedrijf herkennen en hier adequaat op in kunnen spelen. Hiermee wordt het afglijden van parken waar mogelijk voorkomen.

Actie: Expert- en aanjaagteam transformatie

Wanneer een park geen toeristisch perspectief meer heeft, kan een gemeente besluiten om een park te transformeren, naar bijvoorbeeld een woonbestemming. Voor een dergelijke transformatie is veel diverse expertise vereist, die gemeenten vaak niet zelf in huis hebben. Om gemeenten beter te ondersteunen bij een dergelijke transformatie-opgave wordt een ondersteunend expertteam opgericht. Het Rijk stelt hiertoe € 500.000 beschikbaar. De ondersteuning vindt plaats op aanvraag van gemeenten.

Actie: Kwaliteits- en Afwegingskader

Door middel van een kwaliteits- en afwegingskader helpen we gemeenten een goede en integrale belangenafweging te maken, wanneer de vraag naar permanente bewoning van recreatiewoningen wordt gesteld. Deze vraag raakt aan verschillende andere belangen, waaronder het toeristisch-recreatief perspectief van een vakantiepark. Het afwegingskader fungeert als hulpmiddel voor gemeenten om na te gaan of alle relevante factoren en argumenten in beeld zijn, om tot een complete afweging te komen en deze door te vertalen in een duurzame en uitvoerbare aanpak. Er valt hierbij te denken aan diverse perspectieven vanuit toerisme-recreatie, ruimtelijke ordening, wonen, natuur, milieu, infrastructuur, voorzieningen en veiligheid.

3. Lerend Netwerk

In deze actielijn zetten we het succes van de Actie-agenda 2018–2020 voort. De breed gedragen community of practice, die de afgelopen jaren is ontstaan wordt gefaciliteerd en verder uitgebouwd. Ook delen partijen goede voorbeelden met elkaar. Door nog meer in te zetten op netwerkvorming en kennisdeling, versterken we de uitvoering.

Actie: verschillende leerkringen

In verschillende leerkringen worden ervaringen uitgewisseld en leren professionals van elkaar. Ook helpen de leerkringen in het signaleren van knelpunten in de uitvoering. Er vinden bijvoorbeeld leerkringen plaats op het gebied van de aanpak van ondermijning op vakantieparken, de impact van de nieuwe Omgevingswet voor het beleid rondom vakantieparken, workshops voor gemeentelijke toezichthouders, en een leerkring specifiek voor beleidsmakers vanuit provincies.

Actie: Verkenning naar verduurzaming vakantieparken als aanjager voor ruimtelijke (her)ontwikkeling

Vanuit het ruimtelijk domein wordt de verduurzaming van vakantieparken verder onderzocht. Goede voorbeelden worden in beeld gebracht. Onderdeel van de verkenning is een onderzoek naar hoe transformatie ruimte kan bieden aan ambities op het gebied van energie, biodiversiteit, klimaat, circulariteit etc.

Tot slot

De uitdagingen op vakantieparken zijn divers en vergen een langjarige samenwerking van betrokken partijen. In de Actie-agenda Vakantieparken 2021–2022 zet het Rijk samen met andere ondertekenaars stevig in op een

brede aanpak om gezamenlijk stappen te zetten door de uitdagingen en kansen op parken in samenhang te bezien bouwen we integraal verder aan gezonde vakantieparken.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren